

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

MARGUERITE YOURCENAR

POVESTIRI
ORIENTALE

Traducere din franceză de
PETRU CREȚIA

HUMANITAS
fiction

Redactori: Alexandra Rusu, Ștefania Nalbant
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Andreea Niță
DTP: Emilia Ionașcu, Carmen Petrescu

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

MARGUERITE YOURCENAR
NOUVELLES ORIENTALES
© Éditions Gallimard, Paris, 1963
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2016,
pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
YOURCENAR, MARGUERITE
Povestiri orientale / Marguerite Yourcenar ; trad. din franceză:
Petru Creția. – București: Humanitas Fiction, 2016
ISBN 978-606-779-089-4
I. Creția, Petru (trad.)
821.133.1-32=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

Lui André L. Embiricos

IZBĂVIREA LUI WANG-FO

Bătrânul pictor Wang-Fo și discipolul său Ling rătăceau pe drumurile nesfârșite ale regatului Han.

Străbăteau țara încet, pentru că Wang-Fo se oprea noaptea să contemple stelele și ziua să privească libelule. Povara celor doi era ușoară. Lui Wang-Fo nu lucrurile îi erau dragi, ci imaginile lor, și nimic nu i se părea vrednic de a fi dobândit în afară de pensule, borcane cu lac și cerneluri de China, suluri de mătase ori hârtie de orez. Erau săraci, pentru că Wang-Fo își dădea picturile în schimbul unei străchini de fiertură și nici nu voia să audă de arginți. Discipolul său Ling, ducând în spinare un sac ticsit de schițe, mergea respectuos încovoiat, ca și când ar fi dus în spinare bolta cerului. În mintea lui, sacul era plin de munți acoperiți cu zăpadă, de râuri curgând primăvara și de chipul lunii strălucind în nopțile de vară.

Ling nu era, după obârșia sa, dintre cei ce colindă drumurile alături de-un bătrân care pune stăpânire pe zori și-și însușește amurgul. Tatăl său fusese, la vremea lui, zaraf de aur. Mama lui – singura odraslă a unui neguțător de jad care îi lăsase averea, blestemând-o însă că nu i-a fost fecior. Ling crescuse într-o casă în care bogăția îl ferea de primejdii. Viața aceasta ocrotită cu grijă îl făcuse sperios: îi era frică de insecte, de tunet și de chipul morților. Când a împlinit cincisprezece ani, tatăl lui i-a ales o soție, o soție frumoasă, pentru ca gândul că își face fiul fericit să-i mângâie tristețea nopților, bune acum numai pentru somn. Soția lui Ling era gingașă ca o trestie, neprihănită ca laptele, dulce ca apa gurii, sărată cum sunt lacrimile. După nuntă, părinții lui Ling, în nesfârșita lor discreție, au murit. Fiul lor a rămas singur în casa zugrăvită într-un roșu viu, în tovărășia soției lui, care veșnic zâmbea, și a unui prun care, în fiecare primăvară, era năpădit de flori trandafirii. Ling ajunsese s-o iubească pe femeia aceea cu inima limpede, așa cum îți e dragă o oglindă care nu-și pierde niciodată luciul, un talisman care te apără mereu. Se ducea prin ceainării doar din supunere față de modă. Pentru acrobați și pentru dansatoare avea un gust moderat.

Într-o noapte de toamnă s-a nimerit la aceeași masă de tavernă cu Wang-Fo. Bătrânul băuse, ca să poată picta mai bine un om beat; capul îi era înclinat într-o parte și nu-i era deloc ușor să măsoare distanța dintre mâna lui și ceașcă. Rachiul de orez îi dezlegase limba acestui meșter altminteri taciturn și, în seara aceea, Wang vorbea ca și când tăcerea ar fi fost un perete, iar vorbele, niște culori de așternut pe albul lui. Datorită lui, Ling a izbutit să vadă frumusețea chipurilor de oameni beți, pierdute în aburul băuturilor fierbinți, splendoarea cafenie a cărnurilor nu deopotrivă atinse de flăcări, rozul minunat al petelor de vin risipite, ca niște veștede petale, pe fețele de masă. O răbufnire de vânt sfâșie fereastra, o pală de ploaie străbătu în încăpere. Wang-Fo se aplecă să-i arate lui Ling dâra palidă a fulgerului, iar Ling, uimit de frumusețea ei, a încetat să se mai teamă de furtună.

Ling plăti băutura bătrânului pictor. Și, cum Wang-Fo nu avea nici bani, nici adăpost, l-a pof-tit, cu smerenie, să locuiască la el. Au plecat împreună. Ling avea cu el un felinar, a cărui lumină aprindea în băltoace neașteptate focuri. În seara aceea târzie Ling a aflat cu mirare că pereții casei sale nu sunt roșii, cum credea el, ci că au culoarea

unei portocale încă nu tocmai putrede. În curte, Wang-Fo remarcă forma delicată a unui arbust de nimeni luat în seamă până atunci și îl compară cu o tânără care își răsfira părul ca să se usuce. În coridor, urmări fermecat mersul șovăielnic al unei furnici de-a lungul crăpăturilor din zid, iar groaza lui Ling pentru aceste mărunte făpturi se risipi. Și atunci, înțelegând că Wang-Fo îi dăruise un suflet nou și o nouă putere de a vedea lucrurile, Ling l-a pofțit respectuos pe bătrân să se culce în odaia în care muriseră părinții lui.

De ani și ani Wang-Fo visa să facă portretul unei prințese de odinioară, cântând din luth sub o salcie. Nici o femeie nu era îndeajuns de ireală ca să-i slujească drept model; Ling însă, nefiind femeie, a putut s-o facă. După aceea Wang-Fo a hotărât că vrea să picteze un tânăr prinț trăgând cu arcul la poalele unui cedru uriaș. Nici un bărbat de pe atunci nu era îndeajuns de ireal ca să-i slujească de model. Ling însă a pus-o să pozeze pe soția lui, sub prunul din grădină. Apoi Wang-Fo a pictat-o în costum de zână printre norii asfințitului și ea a plâns, pentru că simțea în asta prevestirea morții. De când lui Ling îi plăcea mai puțin de ea decât de portretele pe care i le făcea Wang-Fo, chipul ei a început să se vește-

jească, ca floarea bătută de un vânt cald sau de ploile verii. Într-o dimineață au găsit-o spânzurată de ramurile prunului roz: capetele eșarfei care o sugruma pluteau în vânt amestecate cu părul ei; părea și mai firavă ca de obicei, și pură ca femeile frumoase slăvite de poezii de odinioară. Wang-Fo a mai pictat-o încă o ultimă oară, pentru că îi plăcea tenta aceea verzuie care se întinde pe chipurile morților. Discipolul său îi pregătea culorile, iar îndeletnicirea asta îi cerea atâta sânge, încât uită să verse lacrimi.

Ling și-a vândut rând pe rând sclavii, obiectele de jad și peștii din iaz pentru a-i putea cumpăra maestrului borcane cu cerneală venite din Apus. Când n-a mai fost nimic în casă, au părăsit-o, iar Ling a lăsat în urmă, închisă, poarta trecutului său. Wang-Fo se săturase de-un oraș în care chipurile nu-i mai puteau destăinui nici un secret de urățenie și nici de frumusețe, astfel că maestrul și discipolul au început să pribegască împreună pe drumurile fără capăt ale împărăției Han.

Faima lor ajungea mai grabnic decât ei în sate, la poarta castelelor, în pridvorul templelor, unde pelerinii temători veneau să se adăpostească de umbrele serii. Se spunea că Wang-Fo era în stare

să dea viață picturilor sale printr-o singură tușă de culoare pe care o adăuga ochilor. Țăranii veneau să-l roage să le picteze vreun câine de pază, iar seniorii cereau de la el imagini de soldați. Preoții îl onorau pe Wang-Fo ca pe un înțelept; oamenii din popor se temeau de el ca de un vrăjitor. Wang se bucura de mulțimea aceasta de păreri diferite, care îi dădeau prilejul să studieze expresiile de recunoștință, de teamă sau de venerație care îl înconjurau.

Ling cerșea de mâncare, își veghea maestrul când dormea și profita de extrazele lui pentru a-i masa picioarele. Când se lumina de ziuă, în timp ce bătrânul era cufundat încă în somn, pleca la vânătoare de peisaje sfioase, pitite după trestii. Seara, când maestrul, istovit, își azvârlea pensulele la pământ, Ling le aduna. Când Wang era trist și vorbea despre povara anilor săi, Ling îi arăta, zâmbind, trunchiul vânjos al vreunui stejar bătrân; când Wang era vesel și spunea glume după glume, Ling se prefăcea, umil, că îl ascultă.

Într-o zi, la apusul soarelui, au ajuns în cartierele mărginașe ale orașului imperial, iar Ling a pornit să caute pentru Wang-Fo un han unde să petreacă noaptea. Bătrânul s-a înfășurat în niște zdrențe și Ling s-a culcat lângă el, să-l încălzească,

pentru că primăvara abia dacă mijise, iar pământul bătătorit pe care se culcaseră era încă înghețat. În zori, s-au auzit pași grei răsunând pe coridoarele hanului, șoptele înfricoșate ale hangiu-lui și porunci răstite într-o limbă barbară. Pe Ling l-au cuprins fiori de spaimă, amintindu-și că în ajun furase o turtă de orez pentru maestrul său. Încredințat că veneau să-l aresteze, se întreba cine o să-l ajute a doua zi pe Wang-Fo să treacă vadul peste râul următor.

Soldații au intrat, ducând felinare. Flacăra lor, străbătând prin hârtia pestriță, arunca luciri roșii sau albastre pe căștile de piele. Coarda câte unui arc vibra pe umerii lor, și cei mai feroși scoteau brusc mugete fără noimă. Au pus o mână grea pe ceafa lui Wang-Fo, care nu s-a putut împiedica să nu observe că mânecile nu se asortau la culoare cu mantalele lor.

Sprijinit de discipolul său, Wang-Fo îi urmă pe soldați, poticnindu-se prin hârtoapele ulițelor. Gloata trecătorilor opriți să-i privească își bătea joc de acești doi criminali, duși fără îndoială să li se taie capul. La întrebările lui Wang soldații răspundeau cu un rânjet sălbatic. Mâinile bătrânului strânse cu o funie pătimeau, iar Ling, deznădăjduit, își privea maestrul zâmbind. Era felul lui, mai tandru, de a plânge.

CUPRINS

Izbăvirea lui Wang-Fo	7
Zâmbetul lui Marko	29
Laptele morții	45
Cea din urmă dragoste a prințului Genji	63
Cel care le-a iubit pe nereide	81
Sfânta-Fecioară-a-Rândunelelor	93
Văduva Aphrodisia	109
Kali	125
Moartea lui Marko Kralievici	135
Măhnirea lui Cornelius Berg	143
Post-scriptum	151